

Toelichting verslag bezoek Oostvaardersplassen

2 juni 2021

Gerrit Hegen,
rundveedierenarts

Hoe kwam ik in 2018 in de Oostvaardersplassen?

- Uitgenodigd door adviseur van de Stichting Cynthia & Annemiek
- Een onbevungen oordeel over de Heckrunderen vanuit mijn ervaring als rundveedierenarts

Opbouw verslag

- Gegevensinspectie: sectieverslagen, uitval
- Verslag bezoek: dierinspectie, voeding en water, beschutting
- Analyse van de verzamelde gegevens en een voorspellende risicoinventarisatie met aanbevelingen.

Sectieuitslagen 2013-2018

Heckrunderen

- Chronische leverbotziekte
- IJzerstapeling in de lever
- Kopergebrek
- Laag molybdeengehalte
- Jacobskruiskruidvergiftiging

Uitval Heckrunderen tussen 1 januari en half april 2018

- 72 dieren
- Grotendeels met BCS 1 (schaal 1-5)
- 47 < 1 jaar

Bevindingen in augustus 2018

Dieren

- Grote spreiding in conditie (1,5-4)
- Wisselende pensvulling
- Jonge kalveren 2-3 maanden: verschil in ontwikkeling en lang, ruw haarkleed, BCS 2
- Skeletafwijkingen bij jonge dieren

Overige

- Beperkt aanbod van gras en kruiden, holle stand
- Dichte bezetting met Jacobskruiskruid
- Poelen droog, water Kitstocht visueel matig
- Weinig beschutting

Weinig te vreten....

Risicofactoren

1. Te weinig voeding
2. Opname gronddeeltjes (ruw as): ijzerrijk
3. Moeilijk voor kalveren die nog moeten leren grazen

Jacobskruiskruid in het voorjaar...

Oorzaken uitval jonge dieren begin 2018:

1. Verzwakt geboren door voedseltekort moederdieren (epigenetica)
2. Voedselgebrek vanaf een leeftijd van 3 maanden, waarin ze meer afhankelijk worden van de opname van ruwvoer
3. Onvoldoende vegetatie ter beschikking waardoor ze niet goed konden leren grazen (min. 8 cm graslengte)
4. Gebrek aan mineralen en sporenelementen
5. Parasitaire infecties
6. Te weinig conditie om een periode van voedseltekort op te vangen
7. Te weinig beschutting

Aanbevelingen verslag

- Voorkom overbegrazing. **Plan B voor groeiende populatie....**
- Koester de kruidenrijke weiden zonder giftige planten.
- Meten is weten: laat bodem- en watermonsters onderzoeken.
- Maak een ruwvoerbalans.
- Zorg voor een goede drinkwatervoorziening (kwantiteit, kwaliteit).
- Bied voldoende beschutting.
- Geef de leverbotslak minder kansen.
- Relateer dierenwelzijn van de grote grazers aan de vijf vrijheden van dierenwelzijn

Vragen?

